

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับการเลือกตั้ง ศึกษากรณี การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสรุปข้อมูลแบบพรรณนา และบรรยายข้อมูลในลักษณะการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเรียงลำดับประเด็นปัญหาหรือคำถาม การวิจัย และคำนึงถึงความต่อเนื่องของความคิด ของผู้อ่าน เพื่อความเข้าใจง่ายของผู้อ่านผลการวิจัย และทั้งมีข้อมูลหลักฐานที่นำมาสอดคล้องในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้กลมกลืน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิธีการศึกษาประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary resear) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) และไม่มีส่วนร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพลที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง จำนวน 2 คน และผู้สนับสนุนผู้สมัคร จำนวน 10 คน สำหรับกลุ่มผู้สนับสนุนผู้สมัครนั้น ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกผู้ที่เป็นกลุ่มสนับสนุนหลัก และให้ครอบคลุมในแต่ละหมู่บ้านอย่างทั่วถึง อีกทั้งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สนับสนุนผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล ทั้งผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งและไม่ได้รับการเลือกตั้ง อย่างผสมผสานเพื่อความเที่ยงตรงของข้อมูล โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

1) การจัดทำข้อมูล (Data Proceeding)คือการจัดระเบียบข้อมูล ด้วยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมแล้ว มาจัดให้อยู่ในระเบียบ เพื่อนำสู่การวิเคราะห์ข้อมูล และตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2) การตรวจสอบข้อมูลว่า ข้อมูลที่ได้มาเพียงพอหรือไม่และสอดคล้องกับกรอบแนวคิดหรือไม่ (Comment Framework)

3) การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อให้สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ง่ายขึ้นเช่นการเรียงลำดับสัมภาษณ์

ผู้วิจัยจัดแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

- 1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล
- 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งของตำบลชุมพล

ตอนที่ 2 ข้อมูลตั้งแปรต้น ประกอบด้วย

- 2.1 ปัจจัยภายใน ได้แก่
 - 2.1.1 ภูมิหลังผู้สมัคร
 - 2.1.2 คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร
 - 2.1.3 นโยบายที่ใช้หาเสียงของผู้สมัคร
 - 2.1.4 กลยุทธ์ที่ใช้ในการหาเสียง
 - 2.1.5 เงินทุน
- 2.2 ปัจจัยภายนอก ได้แก่
 - 2.2.1 สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของท้องถิ่น
 - 2.2.2 บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 - 2.2.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่น
 - 2.2.4 คู่แข่งขัน
 - 2.2.5 ผู้สนับสนุนผู้สมัคร
 - 2.2.6 หัวคะแนน
 - 2.2.7 การเมืองระดับอื่น

ตอนที่ 3 ข้อมูลตัวแปรตาม คือการไม่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล มีข้อค้นพบที่สำคัญดังนี้

1.1.1 ลักษณะของชุมชนและการอยู่อาศัย แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ

ส่วนแรกประกอบด้วย หมู่ 2,3,4,6,7 ซึ่งมีประชากรและบ้านเรือนอยู่อาศัย

ในลักษณะปกติทั่วไป

ส่วนที่สอง ประกอบด้วยหมู่ 1,5,8 จะมีชุมชนที่เรียกว่าชุมชนชอยวาก้าฟ ซึ่งมีบ้านเรือน และประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นและด้วยที่ประชากรที่อาศัยอยู่ในชอยวาก้าฟ คือประชากรที่ไม่มีที่ดินเป็นของตัวเองและประกอบอาชีพหลักคือรับจ้าง และค้าขายเป็นต้น

ตารางที่ 4.1 ลักษณะของชุมชน และการอยู่อาศัย (ส่วนแรก)

หมู่ที่	ประชากร (คน)		ศาสนา (%)		ครัวเรือน	อื่น ๆ
	ชาย	หญิง	พุทธ	อิสลาม		
2	257	270	80	20	115	สภาพชุมชนปกติ
3	157	157	80	20	67	สภาพชุมชนปกติ
4	104	113	40	60	47	สภาพชุมชนปกติ
6	260	247	20	80	104	สภาพชุมชนปกติ
7	293	290	20	80	110	สภาพชุมชนปกติ

ที่มา: แผนพัฒนา 3 ปี (2553-2555) ขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล
อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ตารางที่ 4.2 ลักษณะของชุมชน และการอยู่อาศัย (ส่วนที่สอง)

หมู่ที่	ประชากร (คน)		ศาสนา (%)		ครัวเรือน	อื่น ๆ
	ชาย	หญิง	พุทธ	อิสลาม		
1	554	559	20	80	209	มีชุมชนชอยวาก้าฟ
5	440	376	20	80	147	มีชุมชนชอยวาก้าฟ
8	368	348	20	80	129	มีชุมชนชอยวาก้าฟ

ที่มา: แผนพัฒนา 3 ปี (2553-2555) ขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล
อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

1.1.2 ลักษณะทางสังคมค่านิยมและวิถีชีวิตของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล ตำบลชุมพลทิศเหนือติดต่อกับตำบลบึงศาล อำเภอองครักษ์ ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลพระอาจารย์ อำเภอองครักษ์ทิศตะวันตกติดต่อกับตำบลพืชมงคล อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ทิศใต้ติดต่อกับตำบลบึงน้ำรักษ์ และตำบลคอนฉิมพลี อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา นับเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้ชุมชนเมือง คือ ใช้เวลาในการเดินทางไม่ก่นาทีก็เข้าเขตกรุงเทพมหานคร แต่วิถีชีวิตของประชาชนยังคงรูปแบบเป็นสังคมชนบทที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ การทำนา เลี้ยงปลา และเลี้ยงวัว เป็นต้น

1.1.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการเมือง ถึงแม้ว่าประชากรส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพหลักด้านเกษตรกรรมคือการทำนา แต่ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของดิน และแหล่งน้ำ ซึ่งเอื้อต่อการเพาะปลูกซึ่งส่งผลต่อการมีภาวะเศรษฐกิจที่ดี สำหรับผู้มีนาทำนนั้นนครชนิทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางดี ถึงดีมาก เป็นส่วนใหญ่โดยปัจจัยที่สนับสนุนคือลักษณะบ้านเรือนที่อยู่อาศัย การมีรถขับภาวะความเป็นหนี้สินน้อย และแม้กระทั่งการพยายามส่งบุตรหลานให้เข้าไปเรียนในเมืองหรือในกรุงเทพมหานคร มากยิ่งขึ้นต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น

ส่วนสภาพทางการเมือง ในเชิงการออกมาประชามตต่าง ๆ ถือว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างน้อย สังกัดจากการมีเวทีประชามตต่างๆของตำบล แต่ขณะเดียวกันหากเป็นการเลือกตั้งแล้วต้องถือว่าประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองสูง ซึ่งเห็นได้ว่ามีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งสูงถึง 87.09 %

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งของตำบลชุมพล

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมพลมีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 คน คือหมายเลข 1, 2 และ 3 และที่แข่งขันทางการเมืองโดยแท้จริงคือหมายเลข 1 และหมายเลข 2 ส่วนหมายเลข 3 ถูกวางตัวให้สมัครเพื่อสำรองกรณีผู้สมัครฝ่ายเดียวกันได้รับอุบัติเหตุทางการเมืองเท่านั้น การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 3,083 คน มีผู้มาแสดงตนขอรับบัตรเลือกตั้ง 2,685 คน คิดเป็นร้อยละ 87.09 ซึ่งนับได้ว่าการตื่นตัวทางการเมืองสูง และจะเห็นได้ว่ามีจำนวนบัตรเสีย จำนวน 194 บัตร โดยคิดเป็นร้อยละ 7.23 เท่านั้น เนื่องจากผู้สมัครทั้ง 2 ฝ่าย ให้ความสำคัญกับการกาบัตรลงคะแนนด้วย เนื่องจากว่าเป็นครั้งแรกที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรง และเป็นการเลือกพร้อมสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะฉะนั้นต่างฝ่ายต่างให้ความสำคัญกับการกาบัตรลงคะแนน โดยต้องให้มีบัตรเสียน้อยที่สุด จากการสังเกตพบว่าผู้สมัครทั้ง 2 ฝ่ายต่างสอดแทรกและจัดอธิบายชี้แจงให้ผู้มาใช้สิทธิได้เข้าใจถึงวิธีการกาบัตรเลือกตั้ง เพื่อป้องกันบัตรเสีย เพราะหากว่ามีบัตรเสียมาก

ก็จะนำมาซึ่งการเสียเปรียบทางการเมือง หรืออาจจะนำมาซึ่งการพ่ายแพ้ได้ในที่สุด ด้วยบริบททางการเมืองดังกล่าวทำให้การแข่งขันทางการเมืองสูง ประชาชนให้ความสนใจและตื่นตัวต่อการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง

ตอนที่ 2 ข้อมูลตัวแปรต้น

ในการศึกษาวิจัย ปัจจัยสำคัญที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับการเลือกตั้ง ศึกษากรณีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับการเลือกตั้งนั้น ได้แบ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนแรกปัจจัยภายใน ได้แก่ ภูมิหลังของผู้สมัคร คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร นโยบายที่ใช้หาเสียงของผู้สมัคร กลยุทธ์ที่ใช้หาเสียงของผู้สมัคร และเงินทุนของผู้สมัคร

ส่วนที่สองปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สังคมการเมืองของท้องถิ่น บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่น คู่แข่งขัน ผู้สนับสนุนผู้สมัคร หัวคะแนน การเลือกตั้งระดับอื่น

2.1 ปัจจัยภายใน ประกอบด้วยภูมิหลังผู้สมัคร คุณสมบัติ และลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร นโยบายหาเสียงของผู้สมัคร กลยุทธ์ที่ใช้ในการหาเสียงและเงินทุนของผู้สมัคร

2.1.1 ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร

ตามที่ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความของภูมิหลังของผู้สมัครหมายถึง สถานะทางครอบครัว ความสัมพันธ์กับเครือญาติ ความสัมพันธ์กับชุมชน บทบาทและผลงานทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองตั้งแต่อดีต จนถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง ถึงแม้จะมีผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง จำนวน 2 ท่าน คือ ผู้สมัครหมายเลข 2 และผู้สมัครหมายเลข 3 แต่ในความเป็นจริงตามที่กล่าวไว้ในข้างต้นแล้วว่าผู้สมัครหมายเลข 3 นั้น ลงสมัครเพื่อเป็นการสำรวจหากผู้สมัครหมายเลข 2 ได้รับอุบัติเหตุทางการเมืองเท่านั้น ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายเลข 2 เท่านั้น

ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมายเลข 2 ซึ่งฐานะทางครอบครัวไม่ค่อยดีนักความสัมพันธ์กับเครือญาติก็จะมีปัญหาบ้างเป็นบางกลุ่มความสัมพันธ์กับชุมชนค่อนข้างไม่กว้างขวาง บทบาทและผลงานทางสังคมไม่ดีนัก สภาพเศรษฐกิจไม่ดีประวัติทางการเมือง

อยู่ในระดับดีคือเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 สมัย เป็นรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการจังหวัด ปราบกฏตั้งคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ภูมิลำเนา อยู่หมู่ 8 บ้านใต้แอนคลอง 14 อายุ 42 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอองครักษ์ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2546 เมื่อปี พ.ศ. 2540 ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพลเป็นครั้งแรก จากการดำรงตำแหน่งในสมัยแรกนี้ (วาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี) ในสองปีหลังได้รับการไว้วางใจให้เป็นรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล 2 ปี เมื่อปี พ.ศ. 2544 ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพลเป็นสมัยที่ 2 และได้รับเลือกเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล ในสมัยนี้

สำหรับการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในสมัยที่สองนี้ ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการจังหวัดอีกหนึ่งตำแหน่ง และเมื่อปี พ.ศ. 2548 ได้ครบวาระการเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงต้องมีการเลือกตั้งใหม่และเป็นครั้งแรกที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล เลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง ซึ่งแต่เดิมเป็นการเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น เมื่อมีมติใหม่ทางการเมืองเกิดขึ้นเช่นนี้ บรรดานักการเมืองท้องถิ่นด้วยกันจึงมีการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อสรรหาตัวแทนผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล ให้แข่งขันกับฝ่ายตรงข้ามและมีมติด้วยเสียงข้างมากสนับสนุนให้นายสุท่า รักญาติ เป็นผู้ลงสมัครชิงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล แข่งขันกับนายกิตติ เพ็งเจริญ ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล หมายเลข.....” (สุท่า รักญาติ :บทสัมภาษณ์)

“การจะตัดสินใจเลือกใครเป็นนายก เขาจะต้องเป็นคนซื่อสัตย์ เป็นคนดี และตัดสินใจเข้ามาทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจริงๆ”(ปรีชา มะหะหมัดชูชบ 2554: บทสัมภาษณ์)

“ภูมิลำเนา อยู่หมู่ 8 บ้านใต้แอนคลอง 14 ผมทราบภูมิหลังของผู้สมัครเป็นอย่างดีเพราะเป็นคนหมู่ 8 เหมือนกัน”(ประพาส เสนีย์พงษ์ 2554 : บทสัมภาษณ์)

“ผมทราบภูมิหลังของผู้สมัครเป็นอย่างดี เพราะเคยเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพลมาด้วยกัน สำหรับการที่จะทำให้ประชาชนยอมรับ จะต้องเข้าหา และเยี่ยมเยียนประชาชนด้วย”(นายสนิท อับดุลเลาะ 2554 :บทสัมภาษณ์)

“...แม้แต่ญาติพี่น้องของผู้สมัครเอง...ยังไม่ให้การสนับสนุนผู้สมัครในครั้งนี้มี การวิจารณ์และให้ข้อมูลในเชิงลบกับผู้สมัครด้วย”(นายสุวรรณ์ดี มินศรี 2554 :บทสัมภาษณ์)

“ผู้สมัครไม่ค่อยเป็นที่รู้จักของประชาชน จะต้องออกพบปะและทำความรู้จักกับประชาชนให้กว้างขวางกว่านี้ (นายดำรงค์ เจ๊ะหมัด 2554:บทสัมภาษณ์)

“ภูมิลำเนา อยู่หมู่ 8 บ้านใต้เอนคลอง 14 รู้จักผู้สมัครเป็นอย่างดี ผู้สมัครขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่กล้าตัดสินใจ ขาดทุนทรัพย์ที่เป็นปัจจัยสำคัญ และญาติบางกลุ่มบางคนไม่ชอบ ไม่ยอมให้การสนับสนุน”(นายบุญช่วย เจริญสุข 2554 :บทสัมภาษณ์)

จากการศึกษาในประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้สมัคร ที่มีผลต่อการไม่ได้รับเลือกตั้งคือ

1) ความสนิทสนมส่วนตัว หรือเป็นผู้ที่เคยให้ความช่วยเหลือกันมา และหมายรวมถึงการเป็นผู้ที่รู้จักอย่างกว้างขวางของประชาชนทั่วไป อย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้านของตำบลชุมพล คือตั้งแต่หมู่ 1- หมู่ 8 หรือ ไม่ก็ ต้อง ได้รับการฝากฝังจากกลุ่มผู้นำหมู่บ้าน หรือผู้ที่ตนเคารพนับถือเป็นสำคัญ

2) การไม่ได้รับการสนับสนุนจากญาติพี่น้อง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ย่อมส่งผลเสียต่อคะแนนนิยม เพราะฉะนั้นคะแนนจากญาติพี่น้องถือว่าเป็นบุคคลที่ใกล้ชิด ผู้สมัครที่สุด นับเป็นคะแนนที่มีความหมาย และสำคัญที่สุด

3)ฐานะทางการเงินของผู้สมัครมีส่วนทำให้ผู้สมัครไม่ได้รับการเลือกตั้ง เพราะเมื่อขาดทุนทรัพย์ ก็ขาดความเป็นตัวของตัวเอง ขาดความกล้าในการที่จะตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทำให้สถานะการเป็นผู้นำนั้นด้อยลงไป

4) ผู้สมัครขาดการเข้าถึงผู้นำคนสำคัญของหมู่บ้านหรือบุคคลที่มีฐานะคะแนนสูง ไม่ค่อยไปพบปะ หรือไม่ตามใจบุคคลเหล่านั้น หรือปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือแทนที่จะได้รับการสนับสนุน ก็กลับกลายเป็นปฏิกริยาในเชิงต่อต้าน แทนที่จะได้คะแนน ก็กลับกลายเป็นการเสียคะแนนในที่สุด

2.1.2 ปัจจัยด้านคุณสมบัติ และลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร

ตามที่ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความของปัจจัยด้านคุณสมบัติ และลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร หมายถึง ลักษณะอันเป็นการเฉพาะของผู้สมัคร ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา บุคลิกภาพ ฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจ

ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมายเลข 2 มีอายุ 42 ปี เพศชาย จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอองครักษ์ บุคลิกภาพการเป็นผู้นำไม่โดดเด่นฐานะทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีนก ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ผู้สมัครที่อยากได้รับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีความรู้มีคุณธรรม มีความโปร่งใส สามารถติดต่อประสานงานกับส่วนต่างๆ ได้ และเป็นที่ยอมรับจากสังคมต้องมีบุคลิกลักษณะดี มีมนุษยสัมพันธ์ดีเข้ากับทุกฝ่ายได้ ผมเองยังไม่พึงพอใจในคุณสมบัติต่างๆ ตามข้างต้นนั้น”(นายสนิท อับดุลเลาะ 2554 : บทสัมภาษณ์)

“ผู้ที่เสนอตัวมาเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเป็นผู้นำคนสำคัญของชุมชน จะต้องกล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ และกล้าตัดสินใจ เป็นสำคัญ”(นายปรีชา มะหะหมัดยูซบ 2554 : บทสัมภาษณ์)

“คุณสมบัติของคนที่จะเลือกให้มาทำหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องบริหารงานเก่ง ทำงานดี มีผลงานอีกทั้งต้องเป็นคนดี ฐานะดี การคิดดี และต้องเป็นที่รู้จักคุ้นเคยของคนส่วนใหญ่”(นายอุไรวรรณ วันหวัง 2554: บทสัมภาษณ์)

“...ผมคิดว่าจุดอ่อนในการแข่งขันครั้งนี้ คือ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร เป็นสิ่งที่ต้องปรับแก้ในหลายๆ ส่วนหากจะให้ชนะการเลือกตั้ง”(นายสุวรรณ์ดี มินศรี 2554: บทสัมภาษณ์)

“ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการแข่งขันในระดับตำบลของทั้ง 8 หมู่บ้าน เพราะฉะนั้นต้องให้เป็นที่รู้จักของประชาชนอย่างถ้วนทั่ว ไม่ใช่ให้ผู้คนรู้จักเฉพาะหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งเท่านั้น”(นายดำรง เจ๊ะหมัด 2554 : บทสัมภาษณ์)

“...ผมคิดว่า ผู้สมัครท่านนี้ขาดความจริงใจ ขาดทุนทรัพย์และขาดประสบการณ์ในการทำงานทางการเมือง การที่อาสาเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล คือการอาสาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ต้องมีความโดดเด่น และมีจุดยืนที่ชัดเจน”(นายบุญช่วย เจริญสุข 2554 : บทสัมภาษณ์)

“ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับตำบลก็ถือว่าสูงสุดแล้ว เป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญมาก คือ เป็นผู้ถืองบประมาณ และบริหารงบประมาณ สามารถกำหนดทิศทางบริหารและพัฒนาตำบลได้ กระผมคิดว่าประสบการณ์ทางการเมืองถือว่าสำคัญ และการมีทุนทรัพย์ที่ดีก็จะเป็นการเสริมบารมี และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้สมัครรายนั้น ได้อีกทางหนึ่ง”(นายประพาส เสนีย์พงษ์ 2554 : บทสัมภาษณ์)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลตรงกันว่าปัจจัยด้านคุณสมบัติ และลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร มีผลต่อการไม่ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นในด้านของการเป็นบุคคลที่มีความรู้ มีคุณธรรม มีความโปร่งใส การสามารถติดต่อประสานงานกับส่วนต่างๆ ได้ เป็นที่ยอมรับของสังคม มีบุคลิกลักษณะดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีความกล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ เป็นที่ตั้ง

ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล คือผู้บริหารตำบล บริหารงบประมาณ การมีประสบการณ์ทางการเมือง การมีทุนทรัพย์ ซึ่งจะเสริมให้มีบารมี และมีจุดยืนที่เข้มแข็ง และที่สำคัญต้องเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในระดับตำบล ไม่ใช่การเป็นที่รู้จักในระดับหมู่บ้านเท่านั้น

2.1.3 ปัจจัยด้านนโยบายที่ใช้หาเสียงของผู้สมัคร

ตามที่คุณวิจัยได้ให้คำจำกัดความของปัจจัยด้านนโยบายที่ใช้หาเสียงของผู้สมัคร หมายถึงสิ่งต่างๆ ที่ผู้สมัครนำเสนอในการหาเสียงเลือกตั้ง และหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายเลข 2 ไม่มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนมีเพียงสโลแกนสั้นๆว่า “คนรุ่นใหม่จริงใจพัฒนา อาสาเพื่อชุมพล” ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“การหาเสียงในครั้งนี้นั้น..ไม่มีการแถลงนโยบายที่ชัดเจนเพียงแต่มีแนวทางว่าจะดูแลในเรื่องของผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีแล้วถึงจะหันมามองในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานซึ่งก็แค่อธิบายให้บางกลุ่มฟังเท่านั้น”(นายปรีชา มะหะหมัดยูซบ 2554 : บทสัมภาษณ์)

“ผู้สมัครมีการเสนอนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นไว้ในสปอร์ตโฆษณาหาเสียงแบบสั้นๆ และกระชับ”(นายประวิทย์ มุฮำหมัด 2554 : บทสัมภาษณ์)

“นโยบายที่ใช้ในการหาเสียงของผู้สมัคร ถึงแม้จะสั้นๆ แต่ผู้สมัครก็ต้องการให้ประชาชนจำได้ ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่มีเสน่ห์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งให้ผู้ลงคะแนนตัดสินใจและเป็นการสร้างสีสันในการหาเสียง”(นายสมนึก เฟ็นดี 2554 : บทสัมภาษณ์)

“กับบางกลุ่ม นโยบายที่ใช้ในการหาเสียงของผู้สมัครก็จะมีผลในการตัดสินใจ น้อยมาก เพราะด้วยการเลือกตั้งในระดับตำบลนี้ เน้นการช่วยเหลือในกลุ่มของญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท มิตรสหายเป็นสำคัญ”(นายสนิท อับดุลเลาะ 2554 : บทสัมภาษณ์)

นโยบาย และแนวทางในการหาเสียงของผู้สมัครไม่ค่อยชัดเจน ไม่โดดเด่น ทั้งรูปธรรม และนามธรรม”(นายบุญช่วย เจริญสุข 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....คติพจน์ และสโลแกนสั้นๆ แบบกระชับของผู้สมัคร เสมือนเป็นรูปแบบวิธีการต่างๆไปให้ผู้สมัครทุกรายต้องใช้ ก็เพื่อเป็นแรงจูงใจในการโฆษณาหาเสียง”(นายนพสิทธิ์ กุลสุทธิ 2554 : บทสัมภาษณ์)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างข้างต้นสามารถนำมาวิเคราะห์ปัจจัยด้านนโยบายที่ใช้หาเสียงของผู้สมัคร ที่มีผลต่อการไม่ได้รับเลือกตั้งได้ดังนี้

- 1) รูปแบบนโยบายที่ผู้สมัครนิยมใช้ คือ การจัดทำสื่อโฆษณาในรูปแบบของใบปลิว และสปอร์ตโฆษณา
- 2) นโยบายที่น่าเสนอ จะออกมาในรูปแบบของคำขวัญ คติพจน์ หรือถ้อยคำสั้นๆ และกระชับ เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ และจดจำดังสโลแกนที่ว่า “คนรุ่นใหม่ จริ่งใจพัฒนา อาสาเพื่อชุมพล” และมีทั้งแนวทางที่จะดูแลในเรื่องของผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น
- 3) บางกลุ่มตัวอย่างมองว่านโยบายไม่ได้มีผลมากนักต่อการไม่ได้รับเลือกตั้ง ซึ่งขึ้นอยู่กับทำให้การสนับสนุนในกลุ่มของญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทมิตรสหายสำคัญมากกว่า
- 4) การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล ในครั้งนี้ เป็นครั้งแรกที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งของประชาชน เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่สำคัญ และบรรดาผู้สมัครต่างก็เกรงกลัวในเรื่องของใบเหลือง ใบแดงมาก ประกอบกับผู้สมัครต่างไม่มีความรู้ ความเข้าใจในข้อกฎหมายที่ชัดเจน จนบางครั้งเกรงว่าการนำเสนอโยบายจะเข้าข่ายการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง เกรงว่าจะเข้าข่ายการสัญญาว่าจะให้ต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น จนทำให้ที่ส่วนหนึ่งนโยบายในการหาเสียงออกมาในรูปแบบของคำขวัญ หรือเป็นประโยคสั้นๆ และกระชับเท่านั้น

2.1.4 ปัจจัยด้านกลยุทธ์ที่ใช้ในการหาเสียงของผู้สมัคร

ตามที่คุณวิจัยได้ให้คำจำกัดความของปัจจัยด้านกลยุทธ์ที่ใช้ในการหาเสียงของผู้สมัคร หมายถึง วิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือหมายถึงเล่ห์เหลี่ยม (trick) ที่ผู้สมัครแต่ละคนนำมาใช้ในการหาเสียง โดยเริ่มตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนการสมัครรับเลือกตั้ง การวางแผน การจัดเตรียมทีมงานเพื่อช่วยในการหาเสียง การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ตลอดจนพฤติกรรมการหาเสียง การกำหนดหัวคะแนน และรวมหมายถึงบทบาทต่อผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ และต้องสงวนไว้ซึ่งข้อขัดแย้งนานาประการ

ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมายถึง หมายเลข 2 มีกลยุทธ์ที่ใช้ในการหาเสียงคือการประชาสัมพันธ์ด้วยป้ายโฆษณาและการแจกใบปลิวการจัดให้มีรถสปอร์ตโฆษณาเคลื่อนที่ การณรงค์หาเสียง แบบเคาะประตูบ้าน ปราบกฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“นับตั้งแต่วันที่ 27 มิถุนายน 2548 ถึงวันที่ 30 กรกฎาคม 2548 รวม 34 วัน ผมได้รณรงค์หาเสียงอย่างจริงจัง ด้วยวิธีการที่ไม่สลับซับซ้อน ดังนี้คือ

- 1) การประชาสัมพันธ์ด้วยป้ายโฆษณา และการแจกใบปลิว
- 2) การจัดให้มีรถสปอร์ตโฆษณาเคลื่อนที่ในทุกๆ หมู่บ้าน
- 3) การรณรงค์หาเสียง แบบเคาะประตูบ้าน พบปะกับประชาชนทุกหมู่บ้าน

ทุกหลังคาเรือน

การประชาสัมพันธ์ด้วยป้ายโฆษณา จะติดตั้งไว้ที่จุดสำคัญๆของทุกหมู่บ้าน และสำหรับการแจกใบปลิวนี้ซึ่งแจกให้พร้อมกับการลงพื้นที่เคาะประตูบ้าน การจัดให้มีรถสปอร์ตเคลื่อนที่จะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปพร้อมๆหรือร่วมกับทีมงานรณรงค์หาเสียงในขณะที่ลงพื้นที่นั้น และในลักษณะที่สอง คือ ให้รถเคลื่อนที่โฆษณาประชาสัมพันธ์เป็นช่วงเวลาตามลำพังให้ครบทุกหมู่บ้าน และสำหรับมิติของการรณรงค์หาเสียงแบบเคาะประตูบ้านนั้น ได้จัดแบ่งรูปแบบอย่างผสมผสานระหว่างการรณรงค์หาเสียงเป็นหมู่คณะ และการรณรงค์หาเสียงตามลำพัง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและการก่อเกิดประโยชน์เป็นสำคัญ

1) การรณรงค์หาเสียงร่วมคณะ ซึ่งจะเดินทางไปพบปะกับประชาชนทุกหลังคาเรือนทั้ง 8 หมู่บ้าน เป็นไปในภาพรวม โดยเริ่มตั้งแต่หมู่บ้านที่เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญที่มีผลต่อการได้คะแนน และต่อด้วยพื้นที่ที่เป็นอาณาเขตติดต่อกันเพื่อความสะดวกในการเดินทาง และสิ้นสุดด้วยหมู่บ้านที่เป็นพื้นที่ของตัวเองต่างๆเหล่านี้เป็นต้น

2) การหาเสียงตามลำพัง โดยจะเน้นในกลุ่มบุคคลใกล้ชิด เช่น ญาติสนิท หรือกลุ่มที่เป็นฐานเสียงสนับสนุนรายสำคัญ หรือกลุ่มบรรดาหัวคะแนนรายสำคัญ

ด้านของการรณรงค์หรือกระแสต่างๆ ตั้งแต่ต้นจะออกมาในเชิงบวกด้วยเงื่อนไขประการสำคัญ คือ ความแตกต่างด้านศาสนา การดำเนินกิจกรรมการรณรงค์หาเสียงในฐานะที่เป็นต่อทางการเมือง จึงขาดการวางแผนที่รัดกุมและลุ่มลึก จึงเกิดเป็นจุดอ่อนขึ้นได้”(นายสุทำ รักญาติ 2552 : บทสัมภาษณ์)

“การขาดปัจจัยสนับสนุนทางการเงิน ถือว่าเป็นจุดอ่อนที่ชัดเจนมาก จากภาพที่ปรากฏผมขอสรุปว่า ทรัพยากรทางการเงินสะท้อนในหลายๆด้าน ทำให้แพ้การเลือกตั้ง”(นายปรีชา มะหะหมัดยูซบ 2554 : บทสัมภาษณ์)

“...วิธหาเสียงของผู้สมัครทั้งที่ ได้รับเลือกตั้งและไม่ได้รับเลือกตั้ง แทบไม่มีความแตกต่างกัน คือมีตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ด้วยป้ายโฆษณา การแจกใบปลิว การใช้สปอร์ตโฆษณา และการลงพื้นที่พบปะประชาชน และมีการแจกเงิน”(นายบุญช่วย เจริญสุข 2554 : บทสัมภาษณ์)

“ผู้สมัครแต่ละคนมีหัวคะแนน ช่วยในการหาเสียงและหาคะแนน ช่วยหาข่าวของฝ่ายตรงข้าม พุดเชียร์ผู้สมัคร และพุดจาในเชิงลบหรือก่อความเสียหายให้กับฝ่ายตรงข้าม”(นายประวิทย์ มุฮำหมัด 2554 : บทสัมภาษณ์)

“...วิธีการหาเสียงของผู้สมัครจะเหมือนกัน เช่น ติดป้ายประชาสัมพันธ์ ใช้รถประชาสัมพันธ์ ลงพื้นที่พบปะชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น”(นายสนิท อับดุลละ 2554: บทสัมภาษณ์)

“...ทุกผู้สมัครต่างนำเสนอผลงานทางการเมืองในอดีตโดยมุ่งหวังที่จะแสดงศักยภาพความมีประสิทธิภาพทางการเมืองดังเช่นผู้สมัครท่านหนึ่ง นำเสนอว่า อดีตสมาชิก อบต.ชุมพล 2 สมัย พ.ศ.2540-2548 อดีตประธานสภาอบต.ชุมพล อดีตคณะกรรมการกลางส่วนตำบล จังหวัดนครนายก (ก.อบต.)ต่างๆเหล่านี้”(นายดำรงค์ เจ๊ะหมัด 2554 : บทสัมภาษณ์)

“...การใช้หวัคะแนนของผู้สมัคร ถือว่าสำคัญมากสำหรับการเลือกตั้ง แต่ขณะเดียวกันต้องวิเคราะห์ให้ห้ออก และให้ความมั่นใจในความจริงใจของเหล่าบรรดาหวัคะแนน หรือแกนนำด้วย เพราะไม่เช่นนั้นจะกลายเป็นการดึงไส้ศึกมาไว้ในบ้าน(นายสุวรรณดี มินศรี 2554 : บทสัมภาษณ์)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์ปัจจัยด้านกลยุทธ์ที่ใช้หาเสียงของผู้สมัคร ที่มีผลต่อการไม่ได้รับการเลือกตั้งดังนี้

- 1) ผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้ง หรือไม่ได้รับการเลือกตั้งต่างมีวิธีการและกระบวนการในการหาเสียงที่ไม่แตกต่างกัน
- 2) วิธีการหาเสียงของผู้สมัครประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ด้วยป้ายโฆษณา การแจกใบปลิว การใช้สปอร์ตโฆษณา การออกพบปะกับประชาชนและการใช้หวัคะแนน
- 3) วิธีการใช้เงินซื้อเสียงพบได้ทั่วไป ประเภทที่ไม่ต้องใช้เงินจะเป็นเฉพาะกลุ่มญาติสนิทจริงๆ เท่านั้น
- 4) วิธีการหาเสียงที่ประชาชนให้ความชื่นชอบก็คือการเดินพบปะประชาชนตามบ้าน ทำให้เกิดความคุ้นเคยและมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น
- 5) การใช้เงินซื้อเสียงหรือระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมไทยโดยปริยาย ภาพที่ออกมามากกลับกลายเป็นว่าใครจ่ายสูงกว่าก็ได้ไป ในบางกลุ่ม
- 6) อย่างไรก็ตามการมี กกด.เข้ามาควบคุมเรื่องการเลือกตั้งถือว่าเป็นเรื่องที่ดี เพราะอย่างน้อยๆ ผู้สมัครที่คิดจะทำผิดกฎหมายเลือกตั้งก็ยังไม่เกรงกลัว และระมัดระวัง ไม่เช่นนั้นจะไม่มีกรอบใดๆ มาควบคุมได้
- 7) หวัคะแนนถือเป็นตัวแปรสำคัญ ที่จะทำให้ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งหรือไม่ได้รับการเลือกตั้งส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กับผู้สมัครในลักษณะของญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือผู้ที่เคยอุปถัมภ์ค้ำชูกันมา โดยพฤติกรรมของเหล่าบรรดาหวัคะแนนเช่นการใช้สิทธิพลข่มขู่ ชี้นำ ซื้อเสียง ฝืนหน้าหน่วย จัดเลี้ยงรวมกระทั่งการ โจมตีให้ร้ายฝ่ายตรงข้าม

การศึกษาปัจจัยด้านกลยุทธ์ที่ใช้ในการหาเสียงของผู้สมัครหรือหมายถึงวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือหมายถึงเล่ห์เหลี่ยม(trick)ที่ผู้สมัครแต่ละคนนำมาใช้ในการหาเสียง อันมีผลต่อการไม่ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

เป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (election) ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนภาพรวมของการเลือกตั้งท้องถิ่นนั้นจะเน้นที่ตัวบุคคลเป็นสำคัญ

2.1.5 ปัจจัยด้านเงินทุนของผู้สมัคร

ตามที่ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความของปัจจัยด้านเงินทุนของผู้สมัคร หมายถึงทรัพยากรทางการเงินของผู้สมัคร โดยที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล หมายเลข 2 มีค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการสมัครรับเลือกตั้งดังนี้

1) ค่าใช้จ่ายตาม พรบ. การเลือกตั้ง

- (1) ค่าถ่ายรูป จำนวน 3 โหล ราคาโหลละ 284 บาท เป็นเงิน 850 บาท
- (2) ค่าใบรับรองแพทย์ เป็นเงิน 30 บาท
- (3) ค่าธรรมเนียมการสมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล เป็นเงิน 2,000 บาท

2) ค่าใช้จ่ายที่มีผู้สนับสนุน

- (1) ค่ารถประชาสัมพันธ์
 - (2) ค่าป้ายประชาสัมพันธ์
 - (3) ค่าอาหารในการรณรงค์หาเสียงและจัดประชุม
 - (4) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นเงิน 30,000 บาท
- จากข้อมูลข้างต้นดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล หมายเลข 2 มีค่าใช้จ่ายจำนวนทั้งสิ้น 32,880 บาท เท่านั้น และในขณะที่เงินสดจำนวน 30,000 บาท นั้น ได้รับการอนุเคราะห์จากบุคคลอื่น

ชัดเจนว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมายเลข 2 ขาดทรัพยากรทางการเงินและยังไม่มีการเตรียมการทางการเงิน ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การขาดปัจจัยสนับสนุนทางการเงิน ถือว่าเป็นจุดอ่อนที่ชัดเจนมาก จากภาพที่ปรากฏผมขอสรุปว่าทรัพยากรทางการเงินสะท้อนในหลายๆ ด้าน ทำให้แพ้การเลือกตั้ง” (นายปรีชา มะหะหมัดยวบ 2554: บทสัมภาษณ์)

“...ผู้สมัครไม่ได้เตรียมเงินทุนไว้เลย แล้วจะสู้กับคู่แข่งกันได้อย่างไร...” (นายสมนึก เฟ็นดี 2554: บทสัมภาษณ์)

“...โดยเฉพาะในชุมชนซอยวาก้าฟ ใครจ่ายสูงกว่าก็ได้ไป ไม่สนใจเรื่องอื่นๆ เลย” (นายสุวรรณ์ดี มินศรี 2554: บทสัมภาษณ์)

“...คู่แข่งมีฐานะทางการเงินดี และเป็นคนกว้างขวางอีกทั้งยังเป็นคนกล้าได้กล้าเสียอีกด้วย...” (นายประวิทย์ มูอ้าหมัด 2554: บทสัมภาษณ์)

“...ผมคิดว่า ผู้สมัครท่านนี้ขาดความจริงใจ ขาดทุนทรัพย์และขาดประสบการณ์ในการทำงานทางการเมือง...” (นายบุญช่วย เจริญสุข 2554: บทสัมภาษณ์)

ดังจะเห็นได้ว่าปัจจัยทางด้านเงินทุนหรือทรัพยากรทางการเงินของผู้สมัครล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้สมัครไม่ได้รับการเลือกตั้งหรือแพ้การเลือกตั้งนั่นเอง โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลตรงกันทั้งหมด ไม่มีผู้ใดที่จะให้สัมภาษณ์ว่าเงินทุนนั้นไม่สำคัญ หรือไม่มีเงินก็ชนะการเลือกตั้งได้

2.2 ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย สภาพเศรษฐกิจ สังคมการเมืองของท้องถิ่น บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่น คู่แข่งขัน ผู้สนับสนุน ผู้สมัคร หัวคะแนน การเลือกตั้งระดับอื่น

2.2.1 ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของท้องถิ่น

ตามที่ถูกวิจัยได้ให้คำจำกัดความของ ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของท้องถิ่นหมายถึงลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลชุมพล อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

สภาพเศรษฐกิจ ของตำบลชุมพล อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก อยู่ในระดับปานกลางถึงดี ถึงแม้ว่าอาชีพส่วนใหญ่ของชุมชนคือการทำนา แต่ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำ สามารถทำนาได้ตลอดทั้งปี ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อสภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคมโดยรวมมีปัญหาล็กน้อย ส่วนสภาพทางการเมืองของท้องถิ่นมีการต่อสู้ทางการเมืองสูง มีการแบ่งการเมืองออกเป็น 2 ชั่ว 2 ฝ่ายอย่างชัดเจน ซึ่งปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงดี ถึงแม้ว่าอาชีพหลักของชาวบ้านคือการทำนา แต่ประกอบด้วยความอุดมสมบูรณ์ของน้ำ และดิน สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ถือเป็นข้อได้เปรียบทางเศรษฐกิจ ไม่ค่อยมีปัญหาสังคม ส่วนการเมืองโดยเฉพาะการเลือกตั้งครั้งนี้ ถือได้ว่าประชาชนให้ความสนใจอย่างมาก” (นายสุท่า รักญาติ 2554 :บทสัมภาษณ์)

“ด้วยสภาพสังคมการเมืองของตำบลชุมพล การแข่งขันทางการเมืองที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็น การเลือก สจ. การเลือกกำนันมักจะนำความแตกต่างด้านศาสนา มาเป็นเครื่องมือ ในครั้งนี้ก็เช่นเดียวกัน ในพื้นที่หมู่ 2 และหมู่ 3 ที่มีผู้นับถือศาสนาพุทธมากกว่า 80% ผู้สมัครที่นับถือศาสนาอิสลาม ก็เจาะฐานเสียงไม่ได้เช่นเดียวกัน”(นายปรีชา มะหะหมัดชูชบ 2554 :บทสัมภาษณ์)

“ด้วยตำบลชุมพลในหมู่บ้านที่ 1,5 และ 8 ที่มีลักษณะการอยู่อาศัยส่วนหนึ่งที่อาศัยอยู่ในชุมชนชอชวาเก๊าฟ ในแต่ละชอยจะถือได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์สำคัญทางการเมือง เพราะจะมีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น และประกอบกับผู้อยู่อาศัยเหล่านั้นไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง

เพื่อทำการเกษตร จึงมีอาชีพรับจ้างและค้าขายเป็นส่วนใหญ่ ฐานะทางเศรษฐกิจโดยรวมไม่ค้ำนักอีก ทั้งจะมีปัญหาทางสังคมพอสมควร มีการกล่าวว่า สำหรับชุมชนชอชวาเก่าหากใครจ่ายสูงกว่าก็ได้ไป”(นายสมนึก เฟ็นดี 2554 : บทสัมภาษณ์)

“จะมีชุมชนหมู่ 1 ของตำบลชุมพล อยู่กลุ่มหนึ่งหรือเรียกกันว่าชุมชนสุเหร่าใหม่ สำหรับกลุ่มนี้มีจุดเด่นคือ โดยรวมฐานะทางเศรษฐกิจดี สภาพสังคมดี เพราะเป็นกลุ่มที่เคร่งศาสนาสภาพการเมืองมีการตื่นตัวทางการเมือง แต่ถ้าคู่แข่งเป็นอิสลามกับศาสนาพุทธ ก็จะเลือกอิสลาม เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งกลุ่มและส่วนใหญ่จะไม่รับเงิน” (นายบัณฑิต ประหัส 2554: บทสัมภาษณ์)

“การแข่งขันทางการเมือง และด้วยวัฒนธรรมทางการเมืองแม้จะมีฐานะทางเศรษฐกิจดี ใครจ่ายสูงกว่าก็เลือกคนนั้น”(นายสุวรรณดี มินศรี 2554 : บทสัมภาษณ์)

“ชุมชนในเขตเลือกตั้งของผม ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม บางครอบครัวก็ทั้งทำเกษตร และประกอบธุรกิจส่วนตัว ฐานะทางเศรษฐกิจในระดับดี แต่ข้อเสียในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นเวลาเชิญประชาคมของตำบลมักไม่ค่อยออกมาร่วมประชาคม” (นายประวิทย์ มูฮำหมัด 2554: บทสัมภาษณ์)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของท้องถิ่น ที่มีผลต่อการไม่ได้รับเลือกตั้งได้ว่าสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของตำบลชุมพลอยู่ในระดับดี สภาพสังคมจะมีปัญหาบ้างในส่วนของชุมชนชอชวาเก่า สภาพการเมืองมีการตื่นตัวทางการเมืองโดยเฉพาะการเลือกตั้งครั้งนี้ถือว่าสูงมากและสามารถแยกประเด็นทางการเมืองในภาพของจุดเด่นและจุดด้อยดังนี้

1) จุดเด่นของสังคมการเมือง ของตำบลที่เห็นได้ชัดเจนมากคือในเรื่องความแตกต่างด้านศาสนา เมื่อมีการแข่งขันทางการเมืองเกิดขึ้นครั้งใด ก็จะต้องถูกหยิบยกมาเป็นเครื่องมือทางการเมืองโดยตลอด ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะเจาะฐานเสียงได้ ก็ต้องใช้วิธีพิเศษจริง ๆ

2) จุดด้อยของสังคมการเมือง ยังคงเป็นเรื่องของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผิด ๆ ถึงแม้ว่าสภาพเศรษฐกิจของตำบลชุมพลจะอยู่ในระดับปานกลาง ถึงดี เป็นส่วนใหญ่ แต่ถ้าเงินเข้าทางไหน ก็ไปทางนั้นจริง ๆ

2.2.2 ปัจจัยด้านบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตามที่ได้วิจัยได้ให้คำจำกัดความของปัจจัยด้านบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หมายถึงการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยนับตั้งแต่การกำหนดวันรับสมัคร การดำเนินการรับสมัคร การประกาศรับรองผู้สมัคร การแต่งตั้งคณะกรรมการประจำ

หน่วยเลือกตั้ง การควบคุม และบริหารการเลือกตั้งจนเสร็จสิ้น การนับคะแนน รวมทั้งการประกาศรับรองหรือไม่ประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง รวมถึงอำนาจในการให้ใบแดง – ใบเหลือง แก่ผู้สมัคร

จากการศึกษาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยรวมเชื่อว่าการมีคณะกรรมการการเลือกตั้งทำให้การเลือกตั้งดีขึ้นจริง มีการควบคุมการเลือกตั้งให้อยู่ในกรอบได้ในระดับหนึ่ง แต่ถึงอย่างไรไม่สามารถทำให้การเลือกตั้งนั้นเกิดความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ได้อย่างแท้จริง ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายปรากฏค้ำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“.....เพราะมีคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้มีการข่มขู่ตลอดเวลาว่าจะมีวิธีทำให้ผมได้ใบแดง ทำให้ผู้สนับสนุนของพรรคต่างเกรงกลัว กลัวเกินเหตุ รวมทั้งตัวของผมเองก็กลัวด้วยเช่นกัน”(นายสุทา รักญาติ 2554: บทสัมภาษณ์)

“.....เพราะมีคณะกรรมการการเลือกตั้ง บรรดาแกนนำคนสำคัญจึงมีความคิดให้ผมลงสมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นลำดับที่ 3 เพื่อเป็นการสำรองไว้กรณีผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตัวจริง ได้รับอุบัติเหตุทางการเมือง เช่นการได้ใบแดง ใบเหลือง ยังคงมีตัวแทนฝ่ายที่ตัวเองสนับสนุนอยู่ ให้ลงสมัครสำรองไว้ ห้ามหาเสียง ห้ามดำเนินกิจกรรมทางการเมืองทุกอย่างเกี่ยวกับการเลือกตั้งต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น”(นายปรีชา มะหะหมัดยูซบ 2554: บทสัมภาษณ์)

“.....ไม่เชื่อว่าคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะสามารถจัดการเลือกตั้งให้เกิดความบริสุทธิ์ยุติธรรมได้ 100%การทำงานบางเรื่องต้องมีขั้นตอนมากทำให้ล่าช้า และบางครั้งก็กลายเป็นช่องทางทำมาหากินของคนบางกลุ่ม”(นายสุวรรณ์ดี มินศรี 2554: บทสัมภาษณ์)

“.....มีกระแสออกมาต่างๆ นานา ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งบางคนมีการหาประโยชน์ให้กับตัวเอง เห็นแก่อามิสสินจ้างไม่สามารถลงโทษผู้กระทำผิดได้โดยแท้จริง”(นายประพาส เสนีย์พงษ์ 2554: บทสัมภาษณ์)

“.....คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดก็สำคัญ ถือว่ามีความใกล้ชิดกับคนใหญ่คนโตในพื้นที่ทำให้สามารถเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องได้”(นายสมนึก เฟ็นดี 2554: บทสัมภาษณ์)

“.....ผมเชื่อว่าการมีคณะกรรมการการเลือกตั้งทำให้การเลือกตั้งดูมีระเบียบ มีกฎเกณฑ์ ผู้สมัครต่างระมัดระวังตัว และเกรงกลัวต่อการที่จะทำผิดกฎหมายเลือกตั้งและในทางตรงกันข้ามหากไม่มีคณะกรรมการการเลือกตั้งเข้ามากำกับดูแลการเลือกตั้งแล้วไซริ้ มองไม่ออกเหมือนกันว่าภาพการเลือกตั้งแต่ละครั้ง จะยุ่งเหยิงขนาดไหนและมีขอบเขตอยู่ที่ใด”(นายประวิทย์ มุฮำหมัด 2554: บทสัมภาษณ์)

“.....ผมเห็นด้วยกับการมีคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่สำหรับขั้นตอนการทำงานต่างๆ ผมว่าน่าจะให้กระชับและรวดเร็วกว่านี้ เช่น การประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง การพิจารณาเรื่องร้องเรียนต่างๆ บางเหตุการณ์ต้องใช้เวลาเป็นปีถึงจะชี้มูลได้ว่าผลการร้องเรียนเป็นเช่นไร(นายบุญช่วย เจริญสุข 2554: บทสัมภาษณ์)

สรุปได้ว่าบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งในภาพรวมนั้นเป็นไปอย่างเหมาะสม ทำให้กระบวนการและวิธีการเลือกตั้งตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงสิ้นสุดการนับคะแนน มีกฎกติกาที่ชัดเจนจะมีข้อบกพร่องที่ในเรื่องการไม่วางตัวเป็นกลางของคณะกรรมการการเลือกตั้งบางคน ซึ่งนั่นก็เป็นเรื่องของตัวบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องหาวิธีคัดสรรบุคคลากรให้มีคุณภาพและให้ปราศจากข้อกล่าวหาเหล่านั้น โดยเฉพาะคณะกรรมการการเลือกตั้งในระดับจังหวัด

ส่วนในเรื่องของการประกาศรับรองผลการเลือกตั้งหรือการพิจารณาเรื่องร้องเรียนต่างๆ ควรจะมีวิธีการและรูปแบบให้รวดเร็วกว่าปัจจุบัน ก็จะเป็นประโยชน์กับการเมืองมากยิ่งขึ้น

2.2.3 ปัจจัยด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่น

ตามที่คุณวิจัยได้ให้คำจำกัดความของปัจจัยด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่น หมายถึง บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงหรือถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2542

ซึ่งทุกตัวบทกฎหมายมีประโยชน์โดยตรงกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อจะได้มีความมั่นใจในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และเพื่อจะได้ไม่เกิดการกั๊กเงินเหตุจนไม่กล้าจะทำอะไรปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ทุกตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่นนั้น ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าไม่มีกฎหมาย ก็หมายถึงว่าไม่มีกฎกติกาใดๆ เลย ตัวบทกฎหมายที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งต่างเกรงกลัวที่สุดคือการให้ใบแดง และอีกประเด็นหนึ่งก็คือถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ออกไปใช้สิทธิ จะทำให้เสียสิทธิ์ทางการเมืองต่างๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นข้อดีและมีความโดดเด่น ตามบริบททางการเมืองเป็นอย่างยิ่ง” (นายสุท่า รักญาติ 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....ผมคิดว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่นนั้น มีความละเอียดอ่อนมาก ถ้าทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ และปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งก็จะทำให้เกิดการเลือกตั้งที่ซอบธรรมและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แต่ในส่วนของท้องถิ่นน่าจะมีการจัดเวทีเพื่อประชาสัมพันธ์รายละเอียดของกฎหมาย และจัดเวทีให้ผู้สมัครต่างแสดงวิสัยทัศน์ทางการเมืองกันบ้าง ผมคิดว่าจะ

ส่งเสริมให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองมากยิ่งขึ้น และทั้งอาจจะได้ผู้สมัครที่มีวิสัยทัศน์ และมีความกล้ามากยิ่งขึ้น” (นายปรีชา มะหะหมัดยูซบ 2554: บทสัมภาษณ์)

“กฎหมายที่ใช้ในการเลือกตั้งครั้งนี้เหมาะสมดี แต่การพิจารณาผลการเลือกตั้ง จะล่าช้ามาก คณะกรรมการการเลือกตั้งจากส่วนกลางควรกระจายอำนาจให้คณะกรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัด ในการพิจารณารับรองผลการเลือกตั้งของท้องถิ่นถ้าประกาศรับรองผลเร็ว ก็จะมีผลต่อทิศทางการบริหารงานของผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง”(นายนสินทิ อับดุลเลาะ 2554: บทสัมภาษณ์)

“ออกกฎหมายที่ใช้ในการเลือกตั้งครั้งนี้ มีความเหมาะสมดี ช่วยป้องกันการทุจริตในการเลือกตั้ง หรือถ้ามีบ้างอย่างไรก็เบาว่า ไม่มีกฎหมายมาบังคับแน่นอน”(นายสมนึก เฟ็นดี 2554: บทสัมภาษณ์)

“.....กระผมชอบกฎหมายในส่วนที่ให้มีตัวแทนผู้สมัคร คือดีทั้งเป็นหูเป็นตา แทน กกต. เป็นหูเป็นตาแทนผู้สมัครนั้นๆ เป็นการตรวจสอบกันเองอย่างแยบยลที่สุด”(นายสุวรรณ์ดี มินศิริ 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....กฎหมายที่ใช้เกี่ยวกับการเลือกตั้งมีความเหมาะสมดี แต่ผมอยากให้ คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้เป็นคนกลางจริงๆ อย่าให้สภานักการเมืองท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็น ทั้งฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริหาร ได้มีสิทธิในการเสนอชื่อ เพราะไม่เช่นนั้นจะเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องได้”(นายประวิทย์ มุฮำหมัด 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....กระผมอยากให้การเลือกตั้งกำนัน – ผู้ใหญ่บ้าน (การเลือกฝ่ายปกครอง) ใช้กฎหมายและการบังคับใช้ต่างๆ เช่นเดียวกับการเลือกตั้งฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อยๆ ประชาชนจะได้มีทิศทางและแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปแบบเดียวกัน ไม่ใช่มาจุดอ่อนของการเลือกตั้งกำนัน – ผู้ใหญ่บ้าน มาใช้ในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ทำให้เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ไม่ถูกต้อง”(นายบุญช่วย เจริญสุข 2554 : บทสัมภาษณ์)

จากการศึกษาในประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลจากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์ปัจจัยด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นที่มีผลต่อการไม่ได้รับเลือกตั้งได้ว่า

ทุกตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งล้วนมีความสำคัญและเป็นแนวทางที่ดี เป็นหลักเกณฑ์หลักปฏิบัติทั้งแก่ผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หากไม่มีตัวบทกฎหมายในการใช้บังคับ ความเรียบร้อยเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งก็เกิดขึ้นไม่ได้แน่นอนและพบข้อสังเกตเพิ่มเติมหลายประการเพื่อให้กฎหมายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งได้มีความรัดกุม และก่อเกิดการพัฒนาท้องถิ่นเช่น ให้มีการจัดเวทีประชาสัมพันธ์ การจัดเวทีให้นักการเมืองท้องถิ่นได้แสดงวิสัยทัศน์ การปรับปรุงหลัก

ปฏิบัติเกี่ยวกับการประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง เพื่อให้รวดเร็วเพื่อจะให้เกิดประโยชน์กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับเลือก และอีกทั้งยังเป็นประโยชน์กับท้องถิ่น เพราะถ้าผู้บริหารท้องถิ่นได้ประกาศรับรองผลการเลือกตั้งเร็ว ก็จะมี ความมั่นใจในการเข้าปฏิบัติหน้าที่ก่อเกิดแนวคิดในการวางแผนงาน และแนวคิดทางการบริหารที่ชัดเจน ในห้วงเวลาที่ไม่ชักช้าหรือเนิ่นนานไปหรือการปรับเรื่องการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ใช้ในลักษณะเดียวกัน ซึ่งจะได้เป็นมาตรฐานเดียวไม่ใช่สองมาตรฐานต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น

2.2.4 ปัจจัยด้านคู่แข่ง

ตามที่ได้วิจัยได้ให้คำจำกัดความของคู่แข่ง หมายถึงผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล เฉพาะผู้สมัครเบอร์ 1 เท่านั้น

คู่แข่งสำคัญของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง เป็นอดีตผู้ใหญ่บ้านหรือนักปกครองท้องถิ่นซึ่งมีทั้งกำนัน และกลุ่มผู้ใหญ่บ้าน ให้การช่วยเหลือและยังเป็นผู้มีฐานะการเงินดี มีกลุ่มหัวคะแนนที่เข้มแข็งคอยช่วยเหลือแต่มีจุดอ่อนที่นับถือศาสนาพุทธเท่านั้น ปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“.....คู่แข่งของกระผมเป็นอดีตผู้ใหญ่บ้าน และเป็นคนกว้างขวาง มีฐานะดี นั่นคือข้อได้เปรียบทางการเมืองแต่ข้อด้อยก็จะเพียงในเรื่องของการนับถือศาสนาพุทธเท่านั้น เพราะในพื้นที่ของตำบลชุมพล มากกว่า 80% นับถือศาสนาอิสลาม” (นายสุท่า รัถยาดี 2554: บทสัมภาษณ์)

“.....คู่แข่งที่แข่งขันทางการเมืองกัน โดยแท้จริงคือผู้สมัครหมายเลข 1 และหมายเลข 2 เท่านั้น ผู้สมัครหมายเลข 1 ผู้สนับสนุนคือกำนัน – ผู้ใหญ่บ้าน เป็นสำคัญและกลุ่มเหล่านี้แน่แท้จะมีฐานะเสียงอยู่แล้ว อีกทั้งฐานะทางการเงินก็ดีกว่า ผู้สมัครหมายเลข 2 มาก” (นายปรีชา มะหะหมัดยูซบ 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้สนับสนุนผู้สมัครหรือหัวคะแนนต่างมีบทบาทสำคัญ ถ้าเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งกว้างขวางก็มีโอกาสชนะสูง จะเห็นได้ว่าผู้สนับสนุนผู้สมัครหมายเลข 1 คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนผู้สนับสนุนผู้สมัครหมายเลข 2 คือ ผู้นำกลุ่มต่างๆ และโต๊ะครู เป็นต้น” (นายสมนึก เฟ็นดี 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....ผู้สมัครหมายเลข 1 เป็นอดีตผู้ใหญ่บ้านจึงมีผู้รู้จักอย่างกว้างขวางกว่าผู้สมัครหมายเลข 2 จึงถือได้ว่าเป็นข้อได้เปรียบทางการเมือง อีกข้อหนึ่ง” (นายสนิท อับดุลเลาะ 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....ผู้สมัครหมายเลข 2 ขาดความเป็นตัวของตัวเองกลัวไปหมดกลัวผิดกฎหมาย กลัวโดนใบแดง กลัวกินเหตุ” (นายสุวรรณดี มินศรี 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....ผู้สมัครหมายเลข 1 เป็นอย่างไรไม่รู้ แต่ผู้สมัครหมายเลข 2 ขาดการปรับตัวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับผู้สนับสนุนก็ต้องเชื่อฟัง ต้อง โอนอ่อนผ่อนตามหรือถ้าเชิญไปพบ ก็ต้องให้ความสำคัญในคำเชื่อเชิญผู้สนับสนุนจะให้ความช่วยเหลือก็ต้องน้อมรับ ต้องพยายามอย่าขัดใจใคร โดยไม่จำเป็นถ้าเป็นเช่นนั้นก็จะเกิดผลลบกับคะแนนการสนับสนุนอย่างแน่นอน”(นายประวิทย์ มุฮำหมัด 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....ด้วยผู้สมัครหมายเลข 2 อดีตอยู่ในการดูแลของกำนันซึ่งเป็นผู้สนับสนุนผู้สมัครหมายเลข 1 ด้วยภาพต่างๆ ที่ออกมา ทำให้ผมไม่มั่นใจว่าผู้สมัครหมายเลข 2 ผู้จริงหรือไม่”(นายบุญช่วย เจริญสุข 2554 : บทสัมภาษณ์)

จากการศึกษาในประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์ปัจจัยคู่แข่งกันได้ว่า

ความมีฐานะดี ความเป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวางการรู้จักปรับตัว และการวางตัว การรู้จัก โอนอ่อนผ่อนตาม ให้เกียรติและให้การเคารพผู้ใหญ่ หรือการที่เคยเกี่ยวพันอุปถัมภ์ค้ำชูกันมา และที่สำคัญ การมีกลุ่มผู้สนับสนุนที่มีฐานเสียง และมีความกว้างขวาง ย่อมส่งผลดีต่อการเลือกตั้งต่อการได้มาซึ่งคะแนนเสียง หรือ ไม่ได้คะแนนเสียงโดยแน่แท้และความแตกต่างด้านศาสนาก็เป็นอีกหนึ่งประเด็นเช่นกัน

2.2.5 ปัจจัยด้านผู้สนับสนุนผู้สมัครและหัวคะแนน

ตามที่ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของผู้สนับสนุนผู้สมัครหมายถึงบุคคลผู้ซึ่งมีศักยภาพสูงต่อท้องถิ่นนั้นๆ ไม่ว่าจะด้วยคุณลักษณะส่วนตัว ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และภาวะผู้นำนับเป็นกลไกสำคัญซึ่งจะทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งชนะหรือแพ้การเลือกตั้งได้

หัวคะแนนหมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่หาเสียงช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้ง หัวคะแนนมักเป็นกลุ่มชนชั้นนำของท้องถิ่น เป็นผู้มีชื่อเสียงโดดเด่นทั้งด้านบวกและด้านลบเช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายทุน หรือแม่กระทั่งนักเลง เป็นต้น หัวคะแนนมักจะเป็นผู้ที่รู้จักประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ อย่างกว้างขวาง สามารถชักจูงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคล้อยตามได้

ด้วยในที่สุดทั้ง 2 ด้านนี้ต่างหมายถึงผู้ที่เป็นกลไกสำคัญซึ่งจะทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งชนะหรือแพ้การเลือกตั้งได้ โดยจะเห็นความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างผู้สนับสนุนและหัวคะแนนของผู้สมัครที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง จะเป็นเพียงผู้นำกลุ่มย่อย และโต๊ะครูเท่านั้น และอีกประเด็นหนึ่งคือการมีหัวคะแนนปลอมปะปนเข้ามาเพื่อหาข่าวและความเคลื่อนไหวต่างๆ นี้ก็เป็นอีกข้อที่พึงระวัง ปรากฏดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“.....ผู้สมัครหมายเลข 1 ผู้สนับสนุนคือกำนัน – ผู้ใหญ่บ้านเป็นสำคัญ และกลุ่มนี้แน่แท้จะมีฐานเสียงอยู่แล้ว....”(นายปรีชา มะหะหมัดยุษบ 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้สนับสนุนผู้สมัครหรือหัวหน้าคณะ ต่างมีบทบาทสำคัญ ถ้าเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งและกว้างขวางก็มีโอกาสชนะสูง จะเห็นได้ว่าผู้สนับสนุนผู้สมัครหมายเลข 1 คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนผู้สนับสนุนผู้สมัครหมายเลข 2 คือ ผู้นำกลุ่มต่างๆ และโต๊ะครู เป็นต้น”(นายสมนึก เฟ็นดี 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....เหล่าบรรดาหัวหน้าคณะ พื้นฐานจริงๆแล้วมีทั้งคนดี คนไม่ดี มีทั้งนักเลง และผู้มีอิทธิพล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณสมบัติของผู้สนับสนุน คุณสมบัติของหัวหน้าคณะก็ถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญ จะเห็นได้ว่าถ้าทำงานอย่างมีกุศโลบาย บางครั้งจะต้องไม่แสดงให้เห็นชัดเจนว่า นาย ก. หรือนาย ข. คือหัวหน้าคณะของเรา” (นายสนิท อับดุลเลาะ 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....ผู้สนับสนุนผู้สมัคร และหัวหน้าคณะ ของทั้งหมายเลข 1 และหมายเลข 2 ต่างโจมตีทางการเมืองกันอย่างกว้างขวางมีทั้งข้อเท็จจริง และข้อไม่จริง มาพูดจาให้ร้ายกันมากเพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามเสียคะแนนนิยม” (นายอุไรวรรณ วันหวัง 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....ผู้สนับสนุนผู้สมัคร และหัวหน้าคณะ มีพฤติกรรมตั้งแต่ช่วยหาคะแนน คมคะแนน และเผ่าสังเกตการณ์ที่หน่วยเลือกตั้ง อย่างเข้มแข็งมาก และบางคนก็ยังสนับสนุนด้านการเงินด้วย” (นายสุวรรณดี มินศรี 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....การจะเลือกใครเป็นหัวหน้าคณะ ผู้สมัครจะต้องถ่วงถ่วง และวิเคราะห์ให้ลึกซึ้ง ทั้งต้องตอบคำถามให้ได้ว่า เขาเป็นหัวหน้าคณะตัวจริงหรือตัวปลอม หากเจอหัวหน้าคณะตัวปลอมมาสอดแทรกเข้ามาเพื่อหาประโยชน์แก่ตัวเอง ก็จะทำให้เสียเปรียบคู่ต่อสู้โดยสิ้นเชิง” (นายประวิทย์ มูฮำหมัด 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....ในการประชุมนัดสำคัญ ของผู้สมัครทั้งหมายเลข 1 และหมายเลข 2 พบว่า มีการปะปนของบุคคลที่เป็นฝ่ายตรงข้ามเพื่อมาล้วงหาข้อมูล และเพื่อสืบเสาะความเคลื่อนไหว และกลไกการเดินทางเชิงกลยุทธ์ต่างๆ ของอีกฝ่ายหนึ่งตลอดจะทราบก็เมื่อผลคะแนนออกมาแล้ว (นายบุญช่วย เจริญสุข 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....ความเป็นพี่เป็นน้อง ความเป็นเครือญาติ ก็สำคัญมาก หากเหล่าบรรดาพี่น้อง เครือญาติไม่ให้การสนับสนุนแล้วอย่าได้หวังว่าจะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น” (นายประพาส เสนีย์พงษ์ 2554 : บทสัมภาษณ์)

จากการศึกษาในประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างต่างๆ สามารถนำวิเคราะห์ปัจจัยด้านผู้สนับสนุนผู้สมัคร และหัวหน้าคณะ ได้ดังต่อไปนี้

ผู้สมัครรับเลือกตั้งถ้าปราศจากกลุ่มผู้สนับสนุนผู้สมัครและหัวหน้าคณะแล้วไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับใด เล็กหรือใหญ่ ย่อมส่งผลต่อคะแนนที่ได้รับเลือกตั้งแน่นอน

และถ้ากลุ่มผู้สนับสนุนเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มเหล่านี้จะมีฐานเสียงอยู่ในมือ นับเป็นข้อได้เปรียบทางการเมืองอย่างมาก

การที่จะให้ใครเป็นหัวหน้าคณะแนบข้าง ก็ต้องวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล หัวหน้าคณะแนบข้างใดแสดงตนได้ หัวหน้าคณะแนบข้างใดแสดงตนเปิดเผยไม่ได้ก็ต้องแยกด้วย และที่สำคัญให้ระมัดระวังหัวหน้าคณะแนบข้างที่ปะปนเข้ามาเพื่อหาข่าวเพื่อดูความเคลื่อนไหวของอีกฝ่ายถือเป็นเล่ห์เหลี่ยมอันสำคัญยิ่งสำหรับผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง

และสำหรับการโจมตีการให้ร้าย โดยพฤติกรรมของหัวหน้าคณะแนบข้างแล้ว ก็ต้องเข้าไปถึงและตอบคำถามให้ได้ ต้องอธิบายและแก้ข่าวได้ ไม่เช่นนั้นก็จะเสียคะแนนได้ และพบว่าหัวหน้าคณะแนบข้างที่เข้มแข็งจะกุมคะแนนอยู่ ก็คือจะกุมยังหน่วยเลือกตั้ง ถ้าใกล้หมดเวลายังไม่ออกมาลงคะแนนก็จะมีการไปตามมาลงคะแนนด้วยต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น

2.2.6 ปัจจัยด้านการเมืองระดับอื่น

ตามที่ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความของการเมืองระดับอื่น หมายถึง การเมืองในระดับชาติ และการเมืองท้องถิ่นในระดับอื่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือแม้กระทั่งในส่วนของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

เมื่อมีการเลือกตั้งขึ้นครั้งใด มักจะพบว่าจะมีการเมืองในระดับอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ เช่น การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในครั้งนี้ก็มิได้แต่การเมืองในระดับชาติ การเมืองในระดับจังหวัดและการเมืองในภาคส่วนการปกครองท้องถิ่น และการเมืองที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งครั้งนี้สูงก็คือการเมืองในภาคส่วนการปกครองท้องถิ่น หรือในส่วนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั่นเอง โดยปรากฏดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเมืองระดับอื่นคือ

“.....มีความเกี่ยวข้องกับการเมืองระดับชาติบ้าง แต่ก็ไม่ได้ให้การสนับสนุนในด้านปัจจัย.....”(นายสุท่า รัญญาดี 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....การเมืองระดับชาติ ไม่ได้มีอิทธิพลใดๆกับการเลือกตั้งครั้งนี้ แต่ที่มีผลต่อการเลือกตั้งครั้งนี้ จะเป็นในส่วนของระดับ อบจ. และระดับของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เท่านั้น” (นายปรีชา มะหะหมัดชูชบ 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....นักการเมืองระดับ สจ. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เข้ามาเป็นผู้สนับสนุนผู้สมัครด้วย แต่ก็จะเป็นลักษณะต่างฝ่ายต่างตอบแทน ครั้งนี้ช่วยฉัน...ครั้งต่อไปฉันช่วยคุณ” (นายสมนึก เฟ็นดี 2554 : บทสัมภาษณ์)

“ทุกวันนี้ นักการเมืองในระดับต่างๆ มีความสัมพันธ์กันในเชิงการเมืองอย่างต่อเนื่อง ถึงจะเป็นในระดัฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริหาร ถ้าเป็นพวกเดียวกันฝ่ายเดียวกัน ก็ต้องสนับสนุนช่วยเหลือกันทุกครั้ง”(นายอุไรวรรณ วันหวัง 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นตำแหน่งที่สำคัญ เพราะฉะนั้นถือว่าธรรมดาที่ จะมีการเมืองระดับอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง”(นายสุวรรณดี มินศิริ 2554 : บทสัมภาษณ์)

“.....การเลือกตั้งครั้งนี้พบว่า การเมืองระดับชาติ ไม่ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตามจะมีในส่วนของท้องถิ่นระดับอื่นที่เข้ามาเกี่ยวข้องเท่านั้น”(นายบุญช่วย เจริญสุข 2554 : บทสัมภาษณ์)

จากการศึกษาประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์ปัจจัยด้านการเมืองระดับอื่น ที่มีผลต่อการไม่ได้รับเลือกตั้งได้ว่า สำหรับการเมืองระดับอื่น เช่นระดับชาติจะมีผล หรือเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งครั้งนี้ น้อยมาก สำหรับระดับจังหวัด ระดับกำนัน ระดับผู้ใหญ่บ้าน เข้ามาเกี่ยวกับกรเลือกตั้งครั้งนี้แน่นอน แต่ผลสรุปจะออกมาในเชิงต่างฝ่ายต่างตอบแทน เช่นครั้งนี้ นาย ก. เป็นผู้สมัคร นาย ข. ก็สนับสนุน นาย ก. ทุกเรื่อง รวมทั้งด้านทุนทรัพย์ด้วย และเมื่อถึงคราว นาย ข. เป็นผู้สมัคร นาย ก. ก็ต้องหันมาสนับสนุนในทำนองเดียวกัน ซึ่งเป็นแนวคิดเชิงระบบอุปถัมภ์ และการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์

ตอนที่ 3 ข้อมูลตัวแปรตามคือ การไม่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร จากการสังเกต จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่าการเลือกตั้งครั้งนี้ มีจำนวนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง 3,083 คน มีผู้มาแสดงตนขอรับบัตรเลือกตั้ง 2,685 คน จำนวนบัตรดี 2,479 บัตร จำนวนบัตรไม่ลงคะแนน 12 บัตร จำนวนบัตรเสีย 194 บัตร ผู้สมัครทั้งหมายเลข 1,2 และ 3 ต่างมีคะแนนปรากฏตามตาราง คือ

ตารางที่ 4.3 ประกาศผลการรวมคะแนนเลือกตั้ง

ลำดับ	รายชื่อผู้สมัคร	หมายเลข	คะแนนรวม	หมายเหตุ
1.	นายกิตติ เพ็งเจริญ	1	1,482	
2.	นายสุท่า รักญาติ	2	963	
3.	นายปรีชา มะหะหมัดชูชบ	3	34	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดนครนายก (2548) รายงานข้อมูลการใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548

จากข้อสรุปพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้สมัคร เรียกว่า ปัจจัยภายใน

1.1 ภูมิหลังของผู้สมัคร ได้แก่

1.1.1 ความสนิทสนมส่วนตัว หรือเป็นผู้ที่เคยให้ความช่วยเหลือกันมา และหมายรวมถึงการเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางของประชาชนทั่วไป อย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้าน ของตำบลชุมพล คือตั้งแต่หมู่ 1- หมู่ 8 หรือ ไม่ก็ ต้องได้รับการฝากฝังจากกลุ่มผู้นำหมู่บ้าน หรือผู้ที่ตนเคารพนับถือเป็นสำคัญ

1.1.2 การไม่ได้รับการสนับสนุนจากญาติพี่น้อง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ข่มขู่ ผลเสียดต่อกะแนนนิยม เพราะฉะนั้นคะแนนจากญาติพี่น้องถือว่าเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดผู้สมัครที่สุด นับเป็นคะแนนที่มีความหมายและสำคัญที่สุด

1.1.3 ฐานะทางการเงินของผู้สมัคร มีส่วนทำให้ผู้สมัครไม่ได้รับการเลือกตั้ง ด้วยมีข้อเท็จจริงปรากฏว่า แม้กระทั่งเงินลงขันระหว่างผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล และทีมว่าที่ผู้บริหาร คือ รองนายกคนที่ 1 รองนายกคนที่ 2 และเลขานุการ ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ได้รับการเลือกตั้งยังไม่มี ต้องยืมจากทีมว่าที่ผู้บริหารท่านหนึ่ง เมื่อเป็นเช่นนี้ก็คือขาดทุนทรัพย์ หรือขาดความพร้อมด้านทรัพยากรทางการเงิน จึงขาดความเป็นตัวของตัวเอง ขาดความกล้าในการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือกลัวทุกเรื่อง ทำให้สถานะความเป็นผู้นำนั้นค่อยลงไป

1.1.4 ผู้สมัครขาดการเข้าถึงผู้นำคนสำคัญของหมู่บ้าน หรือบุคคลที่มีฐานะค่านสูง ไม่ค่อยพบปะ หรือไม่ตามใจบุคคลเหล่านั้น หรือปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ แทนที่จะได้รับการสนับสนุนก็กลายเป็นการเสียดทานในที่สุด

1.2 คุณสมบัติ และลักษณะส่วนตัวของผู้สมัคร

1.2.1 การเป็นบุคคลที่มีความรู้

1.2.2 การเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม มีความโปร่งใส

1.2.3 การเป็นบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ อภัยสหายไมตรีดี

1.2.4 การเป็นบุคคลที่มีภาวะความเป็นผู้นำ คือการกล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ

1.2.5 การเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และมีความสามารถที่จะติดต่อประสานงานได้กับทุกภาคส่วนอย่างกว้างขวาง

1.3 นโยบายที่ใช้หาเสียงของผู้สมัคร ได้แก่

การมีนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้นๆ และทั้งต้องมีวิสัยทัศน์ในการทำงานที่ดีและให้เป็นที่ยอมรับของส่วนใหญ่นี้ให้ได้

1.4 กลยุทธ์ที่ใช้ในการหาเสียงของผู้สมัคร

1.4.1 วิธีการหาเสียงของผู้สมัครประกอบด้วยการประชุมสัมพันธ์ด้วยป้ายโฆษณา การแจกใบปลิว การใช้สปรอตโฆษณา การออกพบปะประชาชน และการใช้ห้วคะแนน เพื่อให้ประชาชนยอมรับในตัวผู้สมัคร

1.4.2 วิธีการใช้เงินซื้อเสียงพบได้ทั่วไป ประเภทที่ไม่ต้องจ่ายเงิน จะเป็นเฉพาะกลุ่มญาติสนิทจริงๆ เท่านั้น

1.4.3 วิธีการหาเสียงที่ประชาชนให้ความชื่นชอบก็คือการเดินพบปะประชาชนตามบ้าน ทำให้เกิดความคุ้นเคยและมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อผู้สมัคร

2.1 สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของท้องถิ่น ได้แก่

2.1.1 จุดเด่นของสังคมการเมือง ของตำบลชุมพลที่ชัดเจนมาก คือในเรื่องความแตกต่างด้านศาสนา พบว่าการที่จะเจาะฐานเสียงใดฐานเสียงหนึ่งให้ได้ก็ต้องใช้กลยุทธ์พิเศษจริงๆ เพื่อการปรับเปลี่ยนแนวคิดต่างๆ

2.1.2 จุดด้อยของสังคมการเมือง ยังคงเป็นเรื่องของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผิดๆ ถึงแม้ว่าฐานะความเป็นอยู่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงดีเป็นส่วนใหญ่ แต่ถ้าเงินเข้ามาทางไหนก็ไปทางนั้นจริงๆ

2.2 บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งในภาพรวมนั้นเป็นไปอย่างเหมาะสม ทำให้กระบวนการและวิธีการเลือกตั้งตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงสิ้นสุดการนับคะแนน มีกฎกติกาที่ชัดเจน ผู้สมัครต่างระมัดระวังเพื่อไม่ขัดต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพราะถ้าพลาดพลั้งแล้วก็จะทำให้เสียสิทธิได้

2.3 ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่น

ทุกตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ล้วนมีความสำคัญและเป็นแนวทางที่ดี เป็นหลักเกณฑ์หลักปฏิบัติทั้งแก่ผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หากไม่มีตัวบทกฎหมายในการใช้บังคับความเรียบร้อยเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งก็ขึ้นไม่ได้แน่นอน

2.4 คู่แข่งขัน เป็นส่วนสำคัญที่จะส่งผลต่อความไว้วางใจในการตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน หากคู่แข่งขันสามารถสร้างความไว้วางใจได้มากกว่าก็จะชนะการเลือกตั้ง กลวิธีของผู้สมัครจะมีทั้งในส่วนของสร้างความไว้วางใจให้แก่ตนเอง และลดความไว้วางใจแก่คู่แข่งขันด้วยการกล่าวหาโจมตี ทำให้ประชาชนเกิดความหวาดระแวงสงสัยต่อตัวคู่แข่งขันต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น

2.5 ผู้สนับสนุนผู้สมัครและหัวคะแนน

ผู้สมัครรับเลือกตั้งถ้าปราศจากกลุ่มผู้สนับสนุนผู้สมัครและหัวคะแนนแล้วไม่จำเป็นจะเป็นการเลือกตั้งในระดับใดเล็กหรือใหญ่ ย่อมส่งผลต่อคะแนนที่ได้รับเลือกตั้งแน่นอน และถ้ากลุ่มผู้สนับสนุนเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มเหล่านี้จะมีฐานเสียงอยู่ในมือ นับเป็นข้อได้เปรียบทางการเมืองอย่างมาก

2.6 การเมืองระดับอื่น

การเมืองระดับอื่นเช่นระดับชาติ จะมีผลหรือเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งครั้งนี้ น้อยมาก สำหรับระดับจังหวัด ระดับกำนัน ระดับผู้ใหญ่บ้าน เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งครั้งนี้แน่นอน โดยรูปแบบจะออกมาในเชิงต่างฝ่ายต่างตอบแทนซึ่งเป็นไปตามแนวคิดเชิงระบบอุปถัมภ์ และการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์

ฉะนั้นการไม่ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้สมัครหรือเรียกว่าปัจจัยภายในและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม หรือปัจจัยภายนอกล้วนสะท้อนให้เห็นมูลเหตุที่ไม่ได้รับการเลือกตั้งทุกข้อ